

Tõe Sõnumid

8. aastakäik.

Talinnas, 1924.

Nr. 6/7.

Israel — õlipuu.

Püha kiri on täis kujutuisi ja tähendamissõnu, mis üht tegewat seisukohta tähendavad. Alguses on neid kujutuisi pühas kirjas vähem tarwitatud, sest et rahwal enam mõistust oli, Jumala mõtteid otseselt mõista. Et aga see tundmine ifka enam kadus, pidi prohweetide, Õnnistegija ja tema apostlite päiwil tähendamissõnu rohkesti andama; ja kui paljude sümboolidega on küll piibli wiimane ja auuline raamat, Jeesuse Kristuse ilmutamine, täidetud! Alles uue maa peal (Peat. 21 ja 22) kaowad nad täieste, sest et selle elanikud jälle samasugusesse oluforda wiidud on, milles nad loomise alguses olid. 1 Mos. 2, 8; Sp. sõn. 8, 31; Ilm. 21, 3.

Tähendamissõnade otstarbe on, nii kui juba nimetatud, et inimestele Jumalariigi saladuisi, nägemataid asju nägewate läbi selgeks teha, nii et rahwas neid mõistaks, ümberpööraks ja elaks. Mark. 4, 11. 12. Iseäranis Abraami lihaliikidele järeltulijatele läkitas Issand prohweeta, tarju ja kirjatundjaid, (Matt. 23, 24) ja wiimaks oma Poja. Matt. 21, 36. 37; Joh. 3, 16. Meie Õnnistegija rääkis, ettekuulutuse põhjal, ainult tähendamissõnade läbi. Matt. 13, 34. 35. Õnnistegija eeskujule järgides, rääkiswad ja kirjutasiwad apostlid ja iseäranis Paulus jälle selsamal wiisil. Tema oli ka see, kes oma rahwast nii seesmiselt armastas (Rooma 9, 3), ja oma rahwale nende hädaohtu, millesse nad oma uskmatuse läbi olid sattunud, meeletuletas, ja neid õigel wiisil ärapeafemise juure juhataja tahtis. Tema süda oli sellest täidetud, seepärast tõi ta Rooma kogudusele, seal kus kristlaste peaelemendiks Juuda soost liikmed olid. (Atilla ja Priskilla, Rooma 6, 3), neile tuntud ja ühtlasi ka kohase tähendamissõna Israel kui õlipuu (Rooma, 11, 16—33) Jeremia 11, 16—19 põhjal ette.

Otse nii, kui Saw. laulus 92, 13. palmipuu, mis omad juured niiskesse maasse puurib ja ilmnärtsimata alatirohelised lehed palawasse lõunapäikesesse sirutatab, — pilt õigete elust ja waimujõust on, ja „Libanoni seedrid“ õigete jõudu ja wäge tormi puhul kujutawad, nii on õli, mis õlipuu heaste lõhnawast wiljast saadakse, juba piiblis algusest tarwitataw Püha Waimu kujutus, mis Jumala rahwa hulgas õiguse wilja kogu maailma rahwaste kasuks ja õnnistuseks küpselt tegema wõi valmistama pidi. Ebr. 1, 9; Jes. 61, 1; Galat. 5, 22.

Jeesus, Israeli juur.

Israelit suguwõsa arwestus (harulise õlipuu näol) algab Abraamiga peale, ja nii kuis ühe puu tüwi juuri tarwitab, ilma milledeta ta okstele eluanda ei wõi, nii wõis ka Jeesus ütelda: „Enne kui Abraam sai, olen mina“, (Joh. 8, 58) ja „ilma minuta ei wõi teie ühtegi teha“, Joh. 15, 5. Et aga Jeesus selle tüwi juur on, awaldab seda Ilm. 22, 16 weel selgemini: „Mina Jeesus, olen läkitanud oma ingli, teile seda tunnistama koguduste sees; ma olen Saweti juur ja sugu, helkjas koidutäht“.

Sellest juurest kaswas Israel kui Õlipuu. Saewalik aednik, (Joh. 15, 1) oli selleks waewa näinud, ühte puud istutada, mis tema juurest mahla wõtta wõis et kõige maailma kasuks wilja tuua, üks tõesti, mis Jesaja raamatus 11 p. 1 s. öeldakse: „Ja Issai kannust peab witsute tõusma ja wõsu tema juurtest sugu tegema“. Joh. 5, 26. ütleb Jeesus: „Sest otseselt Issai on elu iseeneses, nõnda on tema ka Pojale annud, et elu peab tema enese sees olema“. Israel unustas aga ära seda, et ta oma eesfate ja enese elu eest ainult seda juurt tänama pidi. „Tõeste, tõeste, mina ütlen teile: Kes minu sisse usub, sel' on igawene elu“. „Kuida elaw Issai mind on läkitanud, ja mina elan Issai läbi, nõnda peab ka see, kes mind süübi, elama minu läbi. Joh. 6, 47, 57. Ainult see on toit meile, nälgivatele hingedele maapeale tulnud. Seepärast, oh hing, wõta süübi ja elal“

Jesaja, Israeli prohwet räägib edasi sellest juurest: „Ja sel päewal peab süündima, et paganad lähewad nõu küsima Issai juure kääst, mis seisab kõige rahwa lipuks, ja tema hingamise ase on auu sees“. Peat. 11, 10. Paganate ühendamine Israeliga oli juba wanas seaduses ettenähtud. Israel pidi missionirahwas olema, kõik paganad wõiswad usu läbi elawasse Jumalasse ja Jumala kätkestamise läbi, senini wõõrad, siis Jumala seaduserahwaks ühendud saada. Jes. 56, 1—8. Olesk Israel seda otstarwet täitnud, siis oleksiwad paljud prohwetikuulutused, mis täis töotuisi nendele olid, täpselt täide läinud. Jumal tahtis seda, aga ta ei wõinud nendele neist ettekuulutatud õnnistustest mitte enne osafaada lasta, kuni Jeesus, kawa oodatud Messias, lihasse ilmus ja, nii kui Mikka 5, 1 ütleb, Bellemmas süidis.

Sargad hommikumaalt olid esimesed paganate hulgast, kes Piileamist etteõeldud tähte,

mis Jakobist ülestulema pidi (4 Mos. 24, 17), nägiwad, pifa reisu tegid ja tulid teda kumardama, kuna preestrid, kelledele need ettekuulutused tuntawad olid, waewaks ei wõtnud lahetunni teed Betlemma minna, et seda terwitada, keda nad hingamisepäewast hingamise päewa ootasid. Mal. 3, 1. Kreeklased, kes pühadeks Jerusalemma tulid, ja südamest soowisid Jeesust näha (Joh. 12, 20—22) niisamuti ka kõik õnnistust jänuwad hinged kõikidest rahwustest sirutasiwad üldiselt omad käed Jeesuse järele, otksides ja leides rahu oma hirmutundwale südametunnistusele, kuna aga — ainult üks weikene osa lihaliikust Israelist end õlipuusse poofisid ja selle eluandwa Juurega ühendusesse wiia lasid Rahiatsufega jätame esialgu selle mõtte ja läheme õlipuu tüwe juure.

Abraam, kui esimene osa tüwest.

Jeesus on selle õlipuu juur, Laweti sugu. Jlm. 22, 16. Abraami tahame meile kui esimest osa tüwest kujutada. Ta sai oma elu Jeesusest, juurest, mis enne teda oli. „Enne kui Abraam sai, olen mina“. „Araam teie Isa, sai väga rõõmsaks, et tema minu päewa pidi nägema; ja tema nägi seda ja oli rõõmus“. Joh. 8, 56—58.

Abraami kutsumine. „Ja Jehoowa oli Abrami wastu õelnud: Mine oma maalt ja oma sugulaste seltsist, ja oma isakojast ära, senna maale, mis ma sulle tahan näidata. Ja ma tahan sind suureks rahwaks teha, ja sind õnnistada, ja sinu nime suureks teha, ja sa pead väga õnnistatud olema. Ja mina tahan õnnistada neid, kes sind õnnistawad, ja tahan ära needa neid, kes sind ärawannuwad, ja sinu sees peawad kõik suguwõsad maapeal õnnistatud saama“. 1 Mos. 12, 1—3. Kolmekordne wõis põhjus olla, miks Issand Abraami omalt kodumaalt wõõrile wiis. Jehoowa armastas teda ja nägi, et ta ebajumalaid teeniwas Buriis, Kaldea maal (1 Mos. 15, 1; Josua 24, 2) kaduma oleks läinud; seepärast kutsus ta teda välja. Ta tahtis teda Kanaani misionääriks teha, enne kui need rahwad ärähäwitud saiwad. Ta kutsus selle mehe, sest et ta teda kõikide järeltulewate rahwaste ja suguwõsade, mis iial maapeal elama saawad, usuisaks kaswatada tahtis, kuigi see palju waewa maksis, selleks, et siis nemad pärast rasketel päewadel temast õpetust ja julgustust saaksiwad. Seda kõike on Abraami läbi, Jumala auks ja kõikide rahwuste õnnistuseks kätte saadud. Ebajumalate teenistus tol ajal, nii kui Hiobi raamatust 31, 26—28 näeme ja Urguhart omas „Uued piibli leidused“,

1 köide, lehek. 282 näitab, oli päikesega ja kuu kujukus. Abraam jättis selle koha, „ja ei teadnud mitte, kuhu ta pidi saama“. Ebr. 11, 8. Ta tegi seda usus, mida sõnakuulmine sünnitas. Ta oli ainult Sarani jõudnud, kui tema isa Tera suri ja ta Jehoowalt ühe une ja kindlama juhatusel sai, et Kanaani minna. Ap. teg. 7, 1—4; 1 Mos. 11, 31. 32; 12, 4—8.

Kanaan pidi Abrami tööpõld olema, see pidi see maa olema, kus ta kogemusi pidi koguma, see pidi tema järeltulejate jaoks saama, — üheksespildiks ja warjaks uuest maast, mis Abraami waimuliku seemnele, kogutuna kõikidest suguwõsadeist maa pealt, uueks kodumaaks pidi saama. Ap. teg. 7, 5; Ebr. 11, 8—10; Kalat. 3, 14, 26—23. Abraam jõudis Kanaani. Ta läks kohast kohta, ehitas altareid, „kuulutas Jehoowa nimest“ ja tegi isegi järelaimamise wäärilisi kultuurtöid, selles, et ta enesele ja teiste kasuks kaewusid kaewas ja puid istutas. 1 Mos. 12, 7. 8; 13, 3. 4. 18, 26, 14; 21, 33.

Abraami ust ei olnud, olgugi et ta selle läbi välja läks: „ja ei teadnud kuhu ta pidi saama“, kui üks wiljakaalus tuli, weel mitte küllalt tugew, et oma tööpõllule jääda, ja ilma Issanda juhatamiseta seda mitte maha jätta. Tema, (Jehoowa), kes teda kutsunud oli, ja selle sulane ja teener ta oli, oleks talle ka elufalliduse ja puuduse ajal leiba annud, nii kui hiljem Eliafele. Ta läks oma naesega alla Egiptusesse (1 Mos. 12, 10—20) — maale kus leiba küllalt oli, aga ebajumalate teenistuse ja hukkawuse poolest Kaldeast taga ei olnud. Mida Abraam kartis, see tuligi, tema ja Sarai tegid kurbi jäbielamisi, tulid uueste Kanaanisse tagasi selle sama kohta, kuhu ta ennem ühe altari oli ehitanud ja kuulutasid uueste Jehoowa nime. 1 Mos. 12, 10—20; 13, 1—4;

Ta oli nüüd siin, kus Jehoowa ta juures käis ja tal maa läbiläia lastis, kus ta ka tema semne nii arwurikkaks teha lubas, kui mulla põrnu maa peal. Abraam mõtles Elieseri peale; Samastusest, kui oma tulewase pärija peale (1 Mos. 15, 1—3), aga Issand ütles talle kindlasti: „kes su ihust tuleb, see peab su pärija olema, salm 4. Beeteli juures talle antud tõotus forrati uueste, et tema sugu nii ilmlugemata suur olema saab, kui tähti taewas on, salm 5.

„Abram uskus Jehoowat, ja ta arwas seda temale õiguseks“, salm 6. Ustmelekaupa kaswas Abrami ust. Sellesama läbi jättis ta oma kodu maha ja kuulutas Jehoowa nime wõõral maal. Sellesama läbi andis ta Melkiseedekile, selleaegsele eestähendusele Kristuselt,

künnust ja wõttis selle wastu leiba ja wiina, kui uue seaduse eeltähendust ja Jehoowa õnnistust. 1 Mos. 14, 18—20; Ebr. 7, 1—11; 6, 20. Abrami ust kohustas teda Jumala käsitude alla sõnakuulmisele (1 Mos. 26, 5), mis temal, nii sama kui kõigil usklikudel, selkorral südamel oli. Pärast kirjutati neid fiwi laudade peale, mille tekst 2 Mos. 20, 2—17 s. teadaantud on, ja mis Abraami semnel, praeguses uuseaduse ajajärgus jälle südamel on, (Jer. 31, 31—33) ja mida nad ka Jlm. 14, 12; 22, 14 salmi järele peawad. Müüid tegi Jehoowa Abraamiga ühe seaduse ja töötas tema seemnele anda maad „Egiptuse jdest suure jdeni, Wraiti jdeni“. 1 Mos. 15, 18.

Abrami nimi ei olnud tol korral veel mitte Abraam, sest praegu veel mitte ei wõinud ta Jehowat heaste mõista ja läks Sarai ettepaneku järele niikaugale, et Hagari, Egiptuse ümmardaja läbi, enesele seemet äratada. 1 Mos. 16. Ismael sündis, kui Abram kaheskümmendkuus aastat wana oli; ja olgugi, et tema (Ismaeli) järeltulew sugu „wäga paljaks“ pidi saama (s. 10.) pidi Hagar, Jehoowa käsju järele Abraami poolt äraaetama. Ismaeli sünnimise järele, ühe pärastise Jehoowa küllaskäigu puhul, muudeti Abraami ja Sarai nimed *Abraamiks* (suur isa) ja *Saaraks* (wirstinnaks), ümber. Abram oli sel korral 99 aastat wana ja talle töötati veel kord Izaaki sünnimist. 1 Mos. 17. Warsti pärast seda korrali veel seda töötust siis kui Abraam oma telgi ukse ees, Mamre tammi-lus istus. „Seatud ajal tahan ma jälle sinu juure tulla, otse sel samal aasta ajal, ja Saral peab poeg olema“. Nii kui ennem Abraam (1 Mos. 17, 15—18) naeris, nii naeris nüüd ka Sara. 1 Mos. 18, 9. 10. Jehoowa ise andis tulewale pärijale nime (1 Mos. 17, 19; Naer: 1 Mos. 21, 6) meeletuletuks endistest aegadeft.

Et pärast Izaaki sünnimist Ismael ennast pilkajana ilmutas, oli wiimaks Abraam Jumala käsju ja Sara palwe peale nõus ja ajas Ismaelt ühes Hagariga wälja, „seft Izaakis peab sulle sugu nimetatama“. 1 Mos. 21, 12. Ismael wäljaajamist Abraami kojast, wõib kui parajal ajal äraldigatud haru õlipuu tüwe küljest, nimetada. Tüwi kaotab selle läbi küll osa omast ilust, annab aga ümberlõikamata lõendust, et Abraami lihalikku järeltulewat sugu ei pea seemneks arwatama. Paganatele peitub wäljarääkimata troost just neis sõnuses. „Ega kõik ole Abraami lapsed, seepärast, et nemad Abraami sugu on; waid Izaaki sees peab sulle päris sugu nimetatama, see on: liha lapsed, need-

finatsed ep ole mitte Jumala lapsed, waid töötuse lapsed, (paganatest tulnud) arwatasse looks“. Rooma 9, 7. 8.

Izaak, kui teine osa tüwest.

Usuläbi ei näinud Abraam, kui Izaak töötatud oli, mitte juba ärasurnud Sara ihu, waid oli usus tugew ja „oli see peale julge, et Jumal wägew on seda ka tegema, mis tema on töötanud“. Rooma 4, 21. Ja Mooria mäe peal, kus ta Jumalale sõnakuulmises walmis oli Izaaki ohwerdama, andis ta kõigeks ajaks Jumalale ouu ja ilmutas terwele uniwersumile (maailmadefogule) usku ja sõnakuulmist, „et ta on saanud kõikide isaks, kes usuwad“. „Sest nüüd tean mina, et sina Jumalat kardad, ja et sa oma ainust poega ei ole mulle mitte ärakeelanud“. See on imestamisewääriline illustratsioon Jumala armastusest meile, kuidas ta oma ainusiündinud Poja meie pärast andis, et „tema läbi kõik pidi ära lepitama, tema enesele, olgu see, mis maa peal, ehk mis taewas on, kui ta oli rahu teinud oma riski were läbi“. Kolos. 1, 20. Nii kui Jeesus surmest üles tõusis ja kõik Kristuses magama läinud surnud ülestõusewad, nii sai ka Abraam Izaaki selle ettetäendusena tagasi. Ebr. 11, 19.

„Izaakis peab sulle sugu nimetatama“.

Izaak kujutas nüüd teist osa õlipuu tüwest. Semale ilmutas end Jehoowa otse niisamuti, kui ta isale Abraamile, õnnistas teda ja uendas Abraamile antud töötust: „Ja Jehoowa näitas ennast temale ja ütles: Ära mine mitte alla Egiptusse; ela seal maal, mis ma sulle ütlen. Ela kui wõdras siin maal, ja ma tahan sinuga olla ja sind õnnistada, seft sinule ja sinu soole tahan ma kõik need maad anda ja tahan tõeks teha wande, mis mina su isale Abraamile wandes olen töötanud. Ja ma tahan su soo paljaks teha kui taewa tähed, ja sinu seemne sees peawad kõik maailma rahwas saama õnnistatud. 1 Mos. 26, 2—4.

Kui Izaak kuusümmend aastat wana oli, sünnitas Rebekka talle kaks poega, Esawi ja Jakobi. „Ja poisid kaswasid üles, ja Esaw oli tark mees linnuajamise peale ja põllu-meel, ja Jakob oli waga mees, kes tellide sees elas“. 1 Mos. 25, 26. 27. Esaw andus end oma himudele ja müüis ühel päewal ükskõikselfi oma esimese sünnimise õiguse toidu pärast ära. „Waata ma lähen ära surema, mis on siis mulle seda esimese sünnimise õigust tarwis?—solmid 23—32. Seda tegu-wiisi kahjatses pärast Esaw ja pisaratega piüidis ta kaupa maksuwetaks teha; kuid see oli siiski hilja. Ebr. 12, 17. Järgneb.

Kõikide inimeste tarwidus maailmas.

Wastupidi tehtud asju ei wõi mitte õigest nimetada ega ühegi elu nõrkade, waheldu- wate jõupingutuste läbi ümberkujundatud saada. Iseloomu harimine ei ole mitte ühe pöewa, ega aasta, waid kogu eluaja töö. Wõitlus wõidu järele oma enese mina üle ja pühade, jumalikkude asjade järele, on elu- aegne wõitlus. Ilma tsestwate püüeteta ja alatise tegewuseta ei wõi ihtegi edu olla jumalikus elus ja meie ei wõi mitte wõidu- krooni pärida.

Kõigefindlam tõendus, et inimene ühelt kõrgemalt seisukohalt langenud, on see tõeasi, et senna tagasisaamine nõnda palju waewa nõuab. Algastmele tagasimineku tee nõuab meilt wisa wõitlust, mida toll-tollilt ja samm sammult peame wõitma. Meie wõime mõne kiire, mõtlemata teo läbi filmapilkselt waenlase wõimu alla sattuda, kuid selleks, et kõidikuid purustada ja pühamat elu elama algada, on meil enam aega tarwis, kui filma- pilgud. Meie wõime küll olla otsustanud ja sellega algust teinud, kuid selle täidesaatmine tarwitab waewa, aega, wastupidawust, kan- natust ja ohwreid.

Püha Waimu kallid armuannid ei arene mitte ühe filmapilgu joosul. Julgust waimu- findlust, alandust, usku ja muutmata lootust Jumala ärapääftwa wäe pääle omandada tarwitab aastatepikkuseid kogemusi. Jumala lapsed kinnitawad eneste saatuse pühalikude püüete läbi õigusest kinni pidada.

Meie hädaoht ja meie abi.

Inimese kõigesuurem hädaoht on selles, et tema iseennast petab, enesega rahulolekut

Otsesed lilled päikesse poole pööravad, nõnda on ka inimeses igatsus Jumala järele.

salib ja enast seeläbi Jumalast, sellest oma õige jõu allikast lahutab.

Kui meie loomulikud kalduwused mitte Ju- mala Waimust ei saa õiendatud, siis sisalda- wad nad eneses kõlb- lise surma seemet. Ni- mult siis, kui meie ela- wasse ühendusesse Ju- malaga tuleme, wõime eneserahulduse pühitse- mata püüetele, enese- armastusele ja patu tiusatussele vastu pan- na.

Selleks, et Kristuselt abi saada, peame meie eneste tarwidust tundma. Meie peame iseendid õieti tundma. Minult seda, kes tun- neb, et ta patune on, wõib Kristus päästa.

Mil määral meie enda abi- tust näeme ja kõik eneserahulduse mahajätame, sel mõõdul wõime meie jumalikust wäest kinni haarata. Seda iseenele ärasalga- mist ei ole meil mitte üksi kristliku elu algusel tarwis. Iga samm jääb, mis meie taewa poole astume, peab see uuen- datud saama. Kõik meie hääd teod on ühest väljaspool meid asuwast jõust äraolenevad; sel- lepärast on südamel alatine igatsus Jumala järele, alatine tõsine pattudetunnistus ja waimu- alandus tema ees, hädast tarwilised.

Meid ümbritsewad hädaohud ja meie wõime ainult siis kindlad olla, kui meie eneste nõtrust tunneme ja usu kättega enda wäge- wast Onnistegijast kinni haaramel.

Jumala jaladused awalduwad.

Patt on see, mis meie mõistust tumestab, ja meie tundewõimet tuimendab. Kui patt meie südamest on kõrwaldatud, siis saab Jumala au tundmise walgus Jeesuse Kristuse palgest, mis tema sõna walgustab ja tema iseloomus wastupeegeldub, ikka täielikumalt teda kuulutama, kes „armuline, halastaja, pitka meelega ja rikas heldusest“, on.

Tema walguses saame meie walgust näha kuni waim, süda ja hing on tema au sarna- dustlujaks ümbermuudetud.

Kõigile, kes sel wiisil Jumala sõna töö- tustest kinnihaarawad, on olemas imelisi wõ- malusi. Nende ees on awatud mõõtmatud tõe põllud ja sügawad jõu allikad. Mulised asjad peawad awalikuks saama. Eesõigused ja kohused, mida nad ei mõelnudki Piiblis sisalduwat, saawad awalikuks. Kõik, kes aland- liku sõnakuulmise teel käiwad, ja tema ees- märki täidawad, saawad ikka enam Jumala jaladusi mõistma.

Kallis usk, mis on Jumalast sisesestatud, annab jõudu ja jagab aujat iseloomu.

Kui tema hääduse, armu ja armastuse juures wiibidakse, siis saab mõistus selle tõe jaoks ikka seigemaks; südamel igatsus mõ- tete puhtuse järele saab ikka pühalikumaks ja kõrgemaks. Kui hing pühade ja puhtate

Nõnda nagu maailm ilma päikeseta õudne ja külm on, samuti on ka waimulik ilma õiguse päikeseta.

mõtete õhkonnas wiibib, siis saab ta ühenduses olles Jumalaga ja tema sõna uurides ümbermuudetud.

Tõde on nii suur ja sügaw, et oma enese mina hoopis silme eest kaob. Siida saab pehmendatud ja andub alandusele, lahkusele ja armastusele.

Rõikeadja Jumala ülikool.

Jumala eesmärk meie jaoks on alatine edenemine tundmises ja woorustes. Tema käst on ta hääle wastukaj, mis kõikide wastu hüüab: „Astuge kõrgemale. Saage pühamaks ja ikka pühamaks“. Igal päewal wõime meie kristlikus iseloomus täielikumaks saamises edasijõuda. Paljud, kes juba Jumala suure pere liikmed, teawad sellest wäga wähe, mis tähendab tema au waadata ja ühest aust teise muudetud saada.

Paljudel on koitew mõiste Kristuse täielikkusest ja aulikkusest ja nende südamed wärisewad rõõmu pärast. Neil on igatsus Õnnistegija täielikuma ja sügawama armastuse äratundmise järele. Püha Waim töötab niisuguste juures, kes tahawad teda mõjuda lasta, tema wormib ja kujundab ümber neid, kes end wormida lasewad.

Randke hoolet swaimsete mõtete ja püha osasaamise eest. Teie olete niiid alles tema au koibu esimisi kiiri näinud. Kui teie Issanda tundmises edenete, siis saate peagi mõistma et „õigete teerada on kui walgus“ mis paistab, mis ikka peale paistab, kunni päew täis on“.

Meie uuendus Jumala kujuk.

Kristuse maapäälne elu, mis nii waewa- ja ohwirikas oli, sai selle mõtte läbi walgustatud, et tema töö mitte ilmaasjata ei saa olema. Andes oma elu inimese elu eest, saada tema inimesesoo seas Jumala kaju jälle ülesse seadma. Tema saada meid maailma põrmust ülestõstma, meie iseloomu oma iseloomu järele ümbermuutma ja seda enda aulikkuse sees aulikuks tegema. Kristus waatas selle pääle, mis eest tema hing oli waewa näinud, ja oli rahul. Tema nägi ette igawese aja maadwõtmist ja nende õnne, kes tema alandamise läbi pattude andeksandmise ja igawese elu peawad kätte saama. Tema oli nende üleastumise pärast haawatud ja meie ülekohu pärast ärarõhutud olnud; karistus oli tema peal et meil pidi rahu olema ja tema muhkude läbi on meil terwis tulnud. Tema kuulis äralunastatude wõiduhõiskeid; tema kuulis neid Moosese ja Sallé laulu laulma. Ehk tema küll enne pidi wereristimise wastuwõtma, ehk küll maailma patud tema patuta

hingepääl lasusid ja ärarääkimata walu wari tema üle warjas, walis ta fiiski meie pärast risti ja ei pannud häbi miksli.

Meie oleme niiid maailmas, mis pimeguses on ja pea täiesti ebajumala teenistusele on andunud. Uga päew tuleb, kus wõitlus on läbiwõideldud, ja wõit kätte saadud. Jumala tahtmine peab niisamuti maapääl sündima, kui taewas. Äralunastatude hulgas ei saa mingisugust teist käsku tundma, kui taewa käsku.

Lunastatude auline palk.

Rõik äralunastatud saawad üks auline perekond olema, ehitatud kiituse ja tänu riiega — Kristuse õiguse riidega. Terwe loodus saab oma iluduses Jumalale kiituse ja tänu tasu tooma. Maailma saab taewalik au katma. Kuu walgus saab olema kui päikese walgus ja päikese walgus saab jettse korda selgem olema, kui praegu. Nastad saawad õnnelikkuses edasikestma. Niisuguse aulise waatepildi üle saawad hommikutähed ühes koos laulma ja Jumala lapsed rõõmul hõiskama, kuna Jumal ja Kristus end teadaandes ühendawad: „Pattu ja surma ei pea enam olema“.

Wõitlus on möödas. Rõik wiletjused ja tülid on lõppenud. Wõidulaulud täidawad kogu taewast kui lunastatud Jumala aujärje ümber seisawad. Rõik ühinewad rõõmsas laulus: „Tall mis on ära tapetud, see on wäärt wõtma wäge, ja rikkust ja tarkust ja rammu ja austust ja auu ja kiitust“, ja on meid Jumalale äralunastanud.

E. G. White.

Õige abiallikas.

Praegusel ajal on kristlikudel maadel inimese-eneeseaustamise ja jumaldamise altar au sees. „Ura usk ja Piibel; wabaks Jumalast ja Kristusest!“, on suurte hullade hüüdsõna, ja seda peetakse isegi weel tundemärgiks, millest meie aja wabat, kultuurinimest peab ära tuntama. Kuid tõelikult on see wanaaegne ebajumala teenistus. Paal on ja jääb ikka Paaliks, üks kõik kas ta kiwi- wõi puu mürahana Israeli minewiku lagendikul seisab, ehk jällegi meie ajal sabbkuube ja torukübarasse rietatuna inim-geentuse näol awalikkuse ette ilmub — tähendus on üks ja seefama. Ühtlaselt wõime teda alati selles äratunda, et ta Jumala awalikkusasaamist ja tema sõna tühjastada püüab.

Kuid ükski ebajumal ei wõi inimesele tõsist õnne ja rahu anda; seda wõime ainult elawa Jumala käest saada. Seda tunnistas juba rahwas minewikus, õeldes: „Õdesti... Jehowa, meie Jumala sees on Israeli abi“.

Ajakohase tõe awalikuks saamine.

(Järg).

Müüd, kui paljud prohvetlikud ajajärgud, möödunud olid, wannub ingel selle juures kes elab igaweste igaweseks ajaks, kes taewa ja maa loonud ja mis seal sees, ja mere, ja mis seal sees, et ei pea teps enam aega olema; waid seitsmendama ingli heale päiwil, kui ta wõtab pasunat ajada, siis peab salaja asi tõeks saama, nõnda kui ta on rõõmsa sõnumi kuulutanud prohwetitele, oma sulastele Jlm. 10, 6. 7.

Siin kinnitatakse Rõigewägewama juures, wandega, et meie pikema prohwetliku aja lõpul, mis ulatas kuni 1844 a. kõige wiimse aja sisse oleme jõudnud, kus Jumal oma töö lõpetama saab.

Sellega ühifelt peab saama jälle prohweti wiisil räägitud mitmele rahwale, ja pagantele, keeltele ja kuniingatetele. Waata salm 11. Nõnda tuleme meie siis Jumala lõputuulutuse, kolmekordse ingliuulutuse, juure, milles terve lunastuse plaani walguse kiired ühendub on. Waata Jlnut. 14.

Läieline piibli tõde.

Prohwet Joannes kirjutab: „Ja ma nägin ühe ingli lendawat kesi taewast, sel oli igawene ewangelium, et ta seda pidi kuulutama neile kes maa peal elawad, kõigile pagantele, suguharudele, keeltele ja rahwastele, ja ta ütles suure healega: „Kartke Jumalat ja andke temale auu, sest et tema kohtutund on tulnud, ja kummardage seda, kes on teinud taewa ja maa ja mere ja wee hallikad“.

Siia külge liitub teine kuulutus, mis näitab, et Babilon on langend ja et sellepärast Jumala lapsed temast wälja peawad minema. Jlm. 14. 8; 18, 4. Sellele teisele inglile järgneb kohe kolmas ühe hirmsa hoiatuse kuulutusega metsalise ja tema kaju kummardamise, ja tema märgi wastuwõtmise eest. Metsalise ja tema kaju all, nii kui Jlm. 13 selgesti näha on, mõistame meie suuri kirikuid, kes selleasemel, et Jehowa tugewa käwarre peale loota, riigilt abi otsiwad, ja ilmalikusi huwisid tagaajawad. Ja metsalise märk on nende kirikute wõimu märk, käst, mis kõigeldõrgemast antud, käsu asemel on pandud.

Mis sugune on see käst? Mis sugust käsku tahawad kirikud, riigi abil, inimestele peale sundida? Issand kästib: „Mõttele hingamise päewa peale, et sa seda pühitsed. Kuus päewa pead sa tööd tegema ja kõik oma tegemist

tegema, aga seitsmes päew on hingamise, päew, Jehowale sinu Jumalale. Kirikud aga ütlewad: „Ei, pidage nädala esimest päewa pühaks. See käst, millel pühaks kirjas ühtegi tõendust ei ole, tahetakse riigi abil läbiwita. See on nende wõimu märk, metsalise ja tema kaju märk.

Jumala rahwa tundemärk.

Tänapäew on hingamise- ja pühapäewa küsimus tõesti põnewaks saanud. Diglased hinged aga, kes inimeste käskude järele ei taha läija, waid kõigis asjus endid ühe selge „nõnda ütleb Issand, peale toetawad, astuwad Jumala ja tema igawese tõe poole. Issand tähendab oma kogudust, mis ta lõpu ajal omaks tunnistab ja ütleb: „Siin on pühade kannatus, siin on need kes Jumala käskõnu ja Jeesuse usku peawad“. Jlm. 14, 12. Siin on Jumala rahwas, kui tuletorn selles pimedas maailmas, mis oma kiired kaugele üle maa saadab et igaiks kes kaugele elu merel, wõib kindlas sadamas warju leida.

Nõnda on siis Jumala käskude pidamine ülejäänute tundemärk, keda Issand on kutsunud. Nemad ei waata aga Jumala käsu, kui sulase itte peale, waid wiimse koguduse märgiga on ühendud Jeesuse usk, mille läbi nad jõudu saawad Jehowa käskusid pidada. Jumalikus wäes ütlewad nad Kristusega: „Ma tahan heal meel teha sinu meel pärast, mu Jumal, ja minu siidame põhjas on su käsuõpetus. Paul 40, 9. Need on, kes mõistusega seda tutawat palwet armutroonile illesaadawad: „Sinu tahtmine siidigu kui taewas nõnda ka maa peal“. Nende püüdmine on Jumalaga üks olla. See ei wõi aga mitte siidida, kui Jumala waimule wastu pannakse. Kes Issandat Jeesust Kristust ja taewast Issa tõesti armastab, saab seda awaldama sellega, et ta rõõmuga Jumala tahtmist täidob. See on walmistus mitutmise wastu, mis olema saab, kui Onnistegija auu sees ilmub, ja truuisid sulaseid enese juure wõtma saab, et nad taewa ja uue maa rõõmusid igaweste maitsta saaks. Kristus ütles: „Kes mind armastab, küll see peab minu sõnu, ja minu Issa armastab teda, ja meie tahame tema juure tulla ja eluaset tema juure teha“ Joa. 14, 23. Truwidele ja sõnakuulelikudele on pärandus tõotatud, mis esimesed wanemad Jumala käsu üleastumise läbi kaotasid. Prohwet ütles: „Õndsad on need, kes tema käsu

õnade järele teewad, et neid mõiks meelewaid olla elupuust siia (Jumala paradiisis) ja linna wärawast sisse minna (uue Jerusalema)". Jlm. 22, 14.

Kolmefordse ingli auuline kuulutus ümbritseb täna terwet maafera, ja tema selged kiired paistawad kõige rahwaste, kõige inimeste ja keelte peale, walgustades nende südameid, kes pimeduses istuwad ja eluwalguse järele igatsewad. Meie elame lõpuajal. Kohtu aeg on tulnud ja Jumal lõpetab oma töö. Weel wähe aega ja siis on armu aeg, patust pöörmise aeg, möödas. Siis on aeg kus öeldakse: „Kes ülekohut teeb, see tehku weel ühekohut, kes roojane on, see saagu weel roojaseks, ja kes õige on, see saagu weel õigeks, ja kes püha see saagu weel pühaks“. Sellele järgneb Jeesuse Kristuse teadaanne: „Waata ma tulen pea, ja mu paik on minuga igaihe kätte tasuda nõnda kui tema tegu on. Jlm. 22, 11. 12.

Nõnda tahme meie sel wiimsel ajal, kus kõigefõrgem oma auuliku töö on teada andnud, oma südant Jumala Waimule awada, et tema tööde ka meie sees mõiks olla ja meie usus ja sõnatuulmises pühitsetud ja walmistatud saakime tema peatse tulemise wastu, kui ta ilmub, et omakseid enese juure wõtta.

R. U. D.

Kas afitas Looja alguses omale elukoha inimese südamesse?

(Särg).

Spiritistlaste südant täidawad sellepärast furnute waimud, et ta enda südames elawale Jumalale maad ei anna. Mõni täidab enda südames olewat tühja paika romaanidelugemisega, teised teatri ja kinoga ja teised jällegi tantju ja teiste lõbustustega.

Baljudel on söömine ja joomine ning ihalikude ihade rahuldamine ülemaks asjaks kuna teistel jällegi kunst ning teadus Jumala aset täidawad. Kõik need on rahwa ebajumalad ja kuldwasikad, mille ümber tantjutakse ja öeldakse: „Need on sinu jumalad, mis sinu õnnelikkuse allikad on“.

Kes elawat Jumalat ei tunnista ega teda ei usu waid endast äratõufab ja end tõelikult religioonist, nagu see awaldatud Kristuses ja Jumala sõnas, ärapöörab, neile on kõik eelnimetatud asjad usuks ja Jumalaks.

Remad täidawad tema südames Jumala aset ja inimene saab seeläbi wastuhakkajaks

Loojale. Kui sina Jumala enda südamest eemale tõufad, siis wõtad saadan seal sees maad. Pööra ära oma mõtted Jumala töö pealt, siis täitub sinu siida kohe selle maailma kurjade asjadega.

Selleks on igaihe südames paik olemas mis tingimata peab täidetud olema.

Armas lugeja, kes täidab sinu südame ruumi, j. o. waimlisi tarwidusi, kas Looja Jumal wõi hingewaenlane, kurat? — kas tööde wõi wale? Täna on weel kõigil walikuwabadus. Sinu käes on see otjustada kes sinu sees wõib aset leida, ehk misugusest waimust ja end juhatab lased.

P. S. S.

Terwiseõpetuse põhialused.

Selleks, et elus õnnelik ja tagajärjerikas olla, on kõigetarwikum elada kokkukõlas kõigewägewamaga; see on, meie peame püüdma igat enda sõna ja tegu Jumala pühast Sõnas awaldatud õpetustega kokkukõlasse wiia.

Et see aga fiindida mõiks, selleks peame inimese kehaehituse füüsiliste seadustega kokkukõlas olema, mis Jumalalt on alguse saanud. Meie kohus on neid seaduseid tundma õppida, nendega tegemist teha, sest meile öeldakse et teadmata olek samuti patt on. Inimesest, kes sellepärast kurwameelsuse all kannatab, et tema seedimistanaalis mädanemise protses aset leidnud, ei wõi mitte öelda, et tema enda Looja wastu õiges seisutõrras on.

„Kõikide meie keha elundite kokkukõlaline tegewus fiinnitab õnne ja rõõmu; mida täielikum ja ülewam see kokkukõla on, seda õnnelikum on inimene.

Esmärgita elu on elawalt furnud olek. Meie waim peaks kõige selle juures wiibima, mis meie igaweste huwidega kokkukõlas on; see edendab nii meie ihulikku kui waimlist terwist. Jumal on end kohustanud siis seda elawat masinat terwes tegewuses hoidma, kui inimene tema käskudele sõnatuulelik on ja temaga koos tahab tegew olla“.

Igal ühel meist on Jumala ees üks ulesanne täita. Seda wõime aga ainult siis, tõrda saata, kui meie Jumalaga koos töötades enda ihud terwes seisutõrras hoiame.

Dr. Dawie.

KAUA AJA JÄRELE.

A. S. Maxwell.

(5. järg).

„Aga kas surnud üleüldse ei wõi rääkida“ küsis Lennuk.

Ei, minu armas. Surnud ei tea midagi. Meie leidsime seda ju nõnda selgesti Piiblist, kui eila õhtul kooswiibisime. Ja kui nemad midagi ei tea, siis on ju arusaadaw, et nad ka rääkida ei wõi. Nemad puhkawad kuni ülestõusmiseni mullas surma und, misuguse aja joofful nad täielises teadmatuses on. Kes on aga siis need kes spiritistlistel istangutel räägiwad ja enda teadwa oleku kohta nõnda palju üleloomulikke tõendusid annawad?

Surnud isikud ei wõi need mitte olla ja kindel on, et head inglid ei wõta osa Jumalawastastest tegewusest. Seega jääb meile weel üks ainjam võimalus üle — kurjad inglid, saadana faastöölised, kes alguses Jumalale wastuhakkasid ja seda weel täna edasi jatkawad. Nüüd wõite mõista, mikspärast Jumal surnutega läbikäimise piiüete wastu on.

Jumala sõnas on öeldud, kuidas minevikus pidi nõidadega ümberkäidama. Sääil on kirjutatud: „Nõida ei pea ja mitte elusse jätma“. 2. Mos. 22, 17. Edasi on weel kirjutatud: „Ei su seas pea leitama kes oma poja ja oma tütre lasseb tules läbi käia, ei õnne andjat, ega seda, kes pilwest lausub, ei ussida lausujat ega nõida, ega waluwõtjat, ega seda, kes nõia käest küsib, ega teadma-meest, ega seda, kes surnute käest küsib.“

Seft igamees, kes seda teeb, on Jehowale hirmus“. 5. Mos. 18, 10 — 12.

Ega teiegi, proua Lennuk, taha seda teha, mis hirmus ou Jumala ees? Kuid olete ometi eila õhtul surnute käest küsijatega seltfinud ja nende läbi surnutelt nõu küsinud.

„Mül on sellest wäga kahju“ ütles proua Lennuk. Teil on tõesti õigus. Kuid siiski ütlege mulle kuidas wõis mõni kuri ingel mulle öelda mis minu tütre nimi on, millal meid abieluse laulatati ja muud sellesarnast?

Piibel õpetab et waimudel suur tegewusjõud kui ka kiire liikumiswõimalus on ja et neil wõimalik on igas kohas wiibida ning inimliste olewuste plaanidega kui ka nende elus ettetulewate sündmustega tutwuneda, milliseid teateid nad siis eneste plaanide teostamise piiüetel inimeste juures wõiwad kasutada.

Ka teile spiritistlistel istangul antud teated olid samast allikast pärit. See saab meile seda enam selget, kui mõtleme teadete päale mis „waim“ awaldas, Tema ei annud teile wähematki teadet teie mehe surma ja praeguse seisukorra kohta“.

„See oli tõesti isäralik“, ütles pr. Lennuk. Waim wastas kõide minu teiste küsimuste päale; aga kui ma oma mehe surma kohta teateid saada tahtsin siis jäi kõik see tegewus äkki seisu ja „waim“ ei lastnud enam ainsamatti märguandmist kuuldawale.

„See on tõesti wäga imelik“ ütles pr. Brooks. Mina oleksin ootanud et ta selle mõtte kohta kõige täielikumaid teateid oleks annud. Et aga seda ei sündinud siis põhjustab see mind arwamisele —“

Samal filmapilgul koputati uksele ja sisse astus prl. Wantling.

„Wabandage, et ma teid tülitasin“, ütles ta, kui teda kaudemale astuda paluti ja istet pakuti. „Ma ei teadnud et teie sõbranna jälle siin on, aga ma ei järele ka kauaks teile.“

Ma tulin ainult pr. Lennukile teatama, et istang, mis täna õhtul pidi peetama, sellepärast pidamata jääb, et meedium täna oma ulesande kõrgusel ei seisa“.

„Minul ei ole sellest sugugi kahju“, ütles pr. Lennuk, „seft ma ei oleks senna tulnud“.

„Ja mikspärast mitte?“

„Sellepärast, et ma nüüd tean, et see kõik kuri pettus on, mille taga kurjuse wõimud tegutsemas.“

„Kes teile seda on jutustanud?“ Wiist see teie sõbranna, kes praegu teie juures on?“

„Oh ei, mitte mina“, wastas proua Brooks, „waid Jumala sõna“. See on temale awalikult teinud, et surnud kõik teadmatuse unes magawad ja sellesse olekusse kuni ulesäratamiseni jääwad. See on temale näitanud et surnud mitte neil istangutel ei wiibi, waid et sääil awalikult saawad imed langenud inglite tegewus on, selle pääjuht saatan on.

„Ja ja; seda on küll tuge üelda, kuid tõendada on juba teine asi“, ütles prl. Wantling põlastawalt. Teie oletustel ei leidu ju ainsamatti alust“.

„Paremat ja kindlamat alust ei ole maailmas kui see, mis minul on“, wastas pr.

Brooks rahulikult aga kindlast. Mis mina olen ütelnud on Piibli, selle Jumalast sisseantud raamatu, õpetus“.

„Noh, kui teie niikaugele ajast maha jäänud olete, et teie kõike seda usute' mis Piiblis on kirjutatud“, vastas prl. Wantling, „siis on teiega rääkimine täiesti ilmaaegne.“

Mina ütlen teile awalikult et ma Piiblit ei usu. Kuid olge ometi mõistlik. Kui furnutega läbikäimine pettus oleks, siis peaksid ka teaduse mehed seda pettuseks ja ei teeks sellega vähematti tegemist.

Nüüd on aga asi hoopis ümberpööratud.

Nemad on kindlad et furnute waimudega läbikäimine võimalik ja et selles midagi halba ega hädaohtlikku pole, waid et seeläbi fogu inimsoole hauataguse elu saladused awatud saawad“.

„Mis teadusemebed spiritismuse kohta ütlevad wõime kõigeparemine nende kirjatöödest leida“, ütles pr. Brooks. „Mul ongi siin üks sarnastest raamatutest kaasas, millest kohe mõned wäljawõtted loeme.“

Sir Oliver kirjutab siin läbikäimisest altilmaga ja kirjab siis weel juure:

„See ei ole asi mille üle kergesti ja ruttu wõiks otsusele jõuda ehk selle põhjusaluseid seletada, ehk olgu siis wast need, kes end täielikule selle uurimisele pühendanud, aga üks on ometi selge et fogu see tegewus kas narrus ehk pettus, wõi jällegi tähtis, kaugeleulatav tõde inimsoole on... Olles kas wale wõi tõde, on ta terve rea teiste põhjaluste ja oletuste aluseks, millele ehitatud teised mõtted, otsused, ettekujutused; mis on siis waled ja eksiteele wiivad, kui alus kindluseta, kuid tunnistamiswäärilised kui nende alus õige ja kindel on. Järeilm wõib selle kohta otsusele jõuda“.

Sellest wõime järeldada et isegi kõige kuulsamad teadlased ei tunne end õigustatud olema eitada võimalust, et furnutega läbikäimine wõib pettus olla.

Kuidas wõite aga teie siis nii kindel olla et need teated kindlasti furnutelt saadakse? Aga kuulake mis ta weel edasi ütleb: „Minisam teine võimalus on paremal juhtumisel endale üht üleloomulikku pahategemise wiisi ettekujutada, mis nõnda hästi ettewalmistatud wiisil eksiteele saadab, et seda kirjaks ja isegi saatanlikuks peab nimetama“.

Mõtlege, isegi Sis Oliver Lodge on nõus tunnistama, et kõige selle tegewuse taga saatan tegutseb!

Järgnewalt weel W. F. Barrett'i poolt mõned laused: „Kui apostel Paulus Ewesus rahwale kirjutatud raamatus olewustest rää-

gib kes mitte lihaft ega wereft ei koosne ja kes meid ümbritsewas õhuringkonnas elutsewad ja inimestele wõiwad paha teha, siis tähendab ta nende waimsete olewuste pääle, sellest mina olen kirjutanud, kuid kes aga kirjad olewused on. Kahllemata on nägemata maailmas nii häid kui kurja tegewaid tööriistu... Eeldades waimudeilma olemasolu on igal juhtumisel tarwilik, et meie selle eest walwel oleme et meie tahtewõim ühele waimfelt ja kõlbliselt alamal meid seiswale lorrake saagiks ei langeks“.

„Kuulete, kuidas ta jällegi oletab, et wõimalik on et kirjad wainud — kirjad inglid, selledest Piiblis kirjutatud — furnute waimudega läbikäimise ilmutamiste taga peitunud?“

„Selle üle kahtlewad nad aga weel“, ütles prl. Wantling „ja see ei ole ka weel teie usu pääaluseks. Kui teie seda wana Piiblit endale toetuseks ei wõtaks, ei wõiks teie waimude maailmaga läbikäimise wastu midagi kindlat öelda. Ja mis kahju on see siis kellegile teinud? Eks awa see kõigile piirita teadmise ja seega inimeso edenemise võimalused“.

„Selles eksite teie wäga“, ütles pr. Brooks; selle kohta tahaksin teile ühe lihtsa küsimuse ette panna: Kas wõite teie kellegi kohta, kes teie istangutest on osa wõtnud, öelda, et ta seeläbi paremat elu elama on hakanud wõi mõnda pattu ehk kõlwatust maha jätnud?“

Küsimuse järele walitses waitfus.

„Ütelge mulle siis kas ei ole igoüks kes teie koosolekuteft pikema aega osawõtnud, ihulikult — ergufawa häwituse läbi — ehk jälle kõlbliselt — tahte- ja enese üle walitsemise jõu kaotamise läbi — kahju saanud?“

Jälle waitfus.

„Teie ei wasta mitte; aga lubage teile öelda et suure osa spiritistlaste elu lõpujaam hullumaja on. Juba 1887 aastal kirjutas Dr. Winslow: „10,000 inimest on praegu sellepärast hullumajas et nad üleloomuliku, saladuslike maailmaga on läbikäimisesse astunud“. Kui see juba siis tõde oli, kuidas küll peaks see täna olema?“

„Nüüd tahaksin teile lugeda mida üks tuntud, kuulus arst waimudemaaailmaga läbikäimise järelduste kohta kirjutab.“

Nimetatud isikul oli kurb läbielu ja tema kirjutas seda, mida ta ise läbielanud, selleks üles, et seeläbi teisi hoiatada:

Järgneb.

Rahvusvahelised sündmused prohwetliku sõna walgusel.

(4 järg).

Antiofus wõtab nüüd kõik need maad enda alla. Room, kes ometi käimeheks oli hakanud, lasi Antiofust wabalt tegutseda ja seda just järgmistel põhjustel: „Et mitte kahe waenlasega korraga wõitlusesse sattuda, mõistis Room neid eraldada ja ei tahtistanud Antiofust tema püüetes Eölehyriat ja Palestinat omandada, kes ta Philippuse Macedonia oma saatuse hoolets jättis“. „Room ja Egiptus“ lhf. 4.

Rooma kawal poliitika oli tagajärjerikas: Antiofus tõmbas tagasi oma abiandmise Macedonia Philippusele, nõrgetas aga iseenast sõjas Egiptuse wastu samuti nagu wiimastki, kuni neist lõpeks kumbki Rooma ees ei jõudnud seista ja Room neelas nad mõlemad üksteise järele.

Rooma tahtimata wõiduläik. „Ja kes ta wastu tuleb, wõtab oma meelt mööda teha ja ükski ei wõi seista tema ees; ja ta tõuseb ilusa maa wastu ja teeb otša peale oma käe läbi“. Salm 16. Egiptuse kõigewägewam rahwas ei wõinud Antiofusele wastu seista aga nüüd ilmus üks teine wõim wõitluswäljale, kellele ükski ei suutnud wastu seista, ja kes selleks Palästinasse asus et seda ärawõita. See oli see juba neljateistkümnendamas salmis nimetatud wõim, see Israeli lõhkiskujaja, raudne Room.

Philippus, kes wäike Asia asundused Egiptuses enda wõimu alla oli kiskunud, sai aastal 197 Kynoskephalä juures roomlaste poolt täielikult löödud ja a. 146 oli Macedonia Rooma prowintsi muutunud.

Antiofus, keda roomlased rahulikult kuni Thraciani olid lastnud edasitungida, ei saanud mitte üksi Euroopast wäljatõrjutud, waid 190 a. ilmusid Rooma kottad esimest korda Aasiyas ja Antiofus kaotas Magnesia juures 50,000 meest, roomlased aga 324. „Tialgi ei ole ükski suurwõim nii kiirelt, täielikult ja teotatult hukka saanud, kui seleukuslaste riik Antiofus Suure ajal“. „Mommjen“, I, 759.

Antiofus Epiphanes'e hirmuwalitsus 175—163, kes tahtis juutidele Greeka paganlusi päälesundida, kutsus 167 aastal Palästinas wastuhakkamise esile, kus makabeilased Israeli Siiria walitsuse alt wabastasid, misjugune wiimase enda aastal 64 Rooma prowintsi ümber muutis.

Makabeilased tegid 161 aastal Rooma senatiga lepingu, misläbi juudid esimeseks roomlastega kokku puutusid.

Aga 63 a. sai Juda täielikult Rooma ülemwalitsuse alla ja seda nimelt järgnewalt:

Syrkan ja Aristobul tülitsewad wastastikku trooni pärast ja mõlemad printsid pöörasid sellepärast ühel ajal Ptolemäuse poole, kes asja Syrkan'i kasuks otsustas. Kui Aristobul ei tahtnud alla anda, tungis Pompejus Jerusalemma pääle edasi, ja Aristobul andis alla aga tema poolehoidjad tõmbasid end linna kõrgematesse osadesse tagasi ja kaitsesid endid suure kangekaelsusega, nõnda et Pompejus alles kolme kuu järele, kasutades nende waljut hingamise päewa pidamist, wõis linna ärawõtta. Slegi weel siis kui juba müüride pääle jõuti ja roomlased juba templis olid, ei lastnud preestrid end nende usulisis tallitustis esitada.

Eht küll niisugune teguwis Pompejuse pääle mõjus, ja ta sellepärast nii mõndagi elusse jättis, siis oli teostatud weresaun itkagi kole ja 12,000 Juuti said hukka.

Pompejus tungis küll kõigepühamasse paika kuid jättis selle riistad puutumata, lasi Jerusalemma müürid äralõhkuda ja juutidele pandi alatiste rahutuste pärast suuremad maksud pääle, kui teistele Rooma alamatele. Nõnda lõppes makabeilaste riik 63 a. enne Kr. ja Juda sai Rooma walitsuse alla, kuni ta teda täielise häwitamiseni oma raudsete laugade wahel pidi finni hoidma.

Cäsar wõidab endale Egiptuse. „Ja ta pöörab oma silmad, et ta tuleks kõige oma tuningriigi wäega, ja diglased temaga ja ajab oma asjad ära; ja ta annab temale ihe tütarlapse naiseks, et see teda peab ärarikkuma, aga see ei pea korda minema ega siindima tema meele pärast“.

Egiptus oli nüüd ainsam, vähemalt nime poolt Alexandri endise ilmarilgi iseseisew osa. Shtu poolt tulewad wägewad wõitjad wiitastid kõigeenam selle rikka maa omandamisega.

Juba 81 aastal e. Kr. asetati Rooma rahwas Alexander II. poolt pärijaks, kuid lasi ebauningad häa maksu eest edasiwalitseda.

Kui rahwas a. 58 Ptolemäus Auletet troonilt äraheitis, aitas teda Room jällegi weel enama raha eest tema troonile tagasi ja Rooma sõjawägi asus esimest korda Egiptuses. (Järgneb).

Kui wana ja oled?

Paljude küsimiste seas, mis inimesesooiga ühewanused kuid mis alati uueks jäänud, püüab esimesel astmel wanadusküsimus.

Ei ükski asi, ei midagi maapääl, ei kivi ega taim, inimene ega elajas, jõua enda noorust alal hoida; kõik, kõik wananeb kas kiiremalt või aeglasemalt, kuni kõik wiimaks enda lõpueesmärgile jõuavad, olgu see aeglasemalt või kiiremalt.

Sääl juures tõuseb küsimine, kas see möödapääsemata wananeamise protsess — meie räägime siin ainult inimesest — aastate arwu järele peab täide minema, või ehk võib seda ka tähelepanemisväärikselt wiiwitada või aeglasemaks teha enda edasijõudmises.

Kui meie oma tuttawate ringkonna enda waimufilmade eest laseme mööda minna, siis näeme sääl imelisi asju. Sääl leiame tuttawaid, kellest teame, et nad alles wiiekümneaasta sees wiibivad; kuid nende nägudelt paistab, et nad üle kuuekümnega aasta wanad on. Ja selle juures ei ole nad minigisuguse isedaalase haiguse all kannatanud, ega kannata ka praegugi mitte.

Teame aga ka teisi inimesi, kes juba üle seitsmekümne aasta wanad on, kuid wäliselt otsustades wõiksite neid waewalt kuuekümnega aastasteks pidada. Meil on niisuguseid juhtumisi tähelepannes, sagedasti sellekohased seletused käepärast, mis aga sagedasti väga pääliskaudsed on. Meie ütleme liig wana wanaks jäänute kohta: Ja tema oli üleilidse nõrga terwisega; ka tema ergufawa ei ole terwe. Ja hää wäljanägemisega seitsmekümne aastase kohta ütleme meie: temal oli hää terwis ja tugew ergufawa. Kuid sarnane waade on sagedasti põhjalikult ekslik. Just see, kes seitsmekümne aastastelt noorem wäljanäeb, võib nõrga kehaehitusega ja pudufoontekawaga olla; ning wiiekümne aastastelt wanema wäljanägemisega isikul võib sellewastu terwed lihased ja tubli ergufawa olla.

Wälimus petab ja petab paljudel juhtumistel.

Ja tõde seisab selles et tõelikult kehaliselt nõnda wana ollakse kuidas keegi wäljapaistab. Aga ollakse ja ka — nagu harilikult öeldakse — nii wana, kui wana keegi end tunneb olema.

Seft kõik, nii wäljanägemine kui ka kehaline wanadus — mitte aastate arw — on inimese waimsest tegewusest äraolenew, mõttest, mida ta endaga kaasa kannab.

Esimesel filmapilgul paistab see ehk küll imelik ja wõimatu olewat. Aga mõtelgem ühe inimese pääle kellel palju muret ja kes seda kõike nii wäda siidamesse wõtab.

Tema paistab wälja seda maharõhutum, haigem ja wanem, mida kauemalt mured edasikestawad, ja seda isegi weel siis, kui ta end nõndasama toidaks, kui enda mureta päwades. Sagedasti öeldakse inimeste kohta: „Murede pärast haige; raskuste kätte surnud“. Armastuse asjus öeldakse alati sarnastel juhtumistel: „Murtud siidame kätte surnud“. Et need laused mitte mõned tähenduseta ütlused pole, seda kinnitab meid ümbritsew elu sagedasti. Kui mõnest wanemast abielupaarist emb kumb mulda wariseb, siis juhtub sagedasti, et leinama jääja õige pea samuti hinge heidab.

Seesuguse kiire muutuse põhjuseks on kurwad mõtted, troostita ja lootuseta üffiduse tunne, mis keha elujõu häwitab ja surma lähedale toob.

Wäga siilmapaistew on ka see et ametnikud, kes pensiooni pääle töölt wabastatud, mitte kaua enda rahupõlwe maitsta ei saa. Kui nad aga alles tegewuses olid, nägid nad wäljastpoolt palju elujõulisemad ja nooremad wälja kui see aastate kohaselt oleks wõinud olla. Kui neilt aga kohustuse tunde kandmise ja töötamise eesõigus ära wõetakse, siis mõjub see ka siisemise inimese pääle ja rõhub nende meelt. Elurõõm ja elutung kaowad ning keha tõdunemine wõtab maad.

Mis on aga nüüd mure ja rõhutud oled — kõik see mis meie kehale nõnda palju kahju toob, seda nii hõlpsasti haigustele wastuwõtlikkus teeb ja isegi enneaegset surma sünnitab? Mis küll muud kui mõtted, meie mõtlemise kahjulik tegewus? Ja, mõtlemine on see, mis meie tunnete ja ühes sellega ka keha pääle väga mõjub. Kes kõik lootuse kaotab, kui elu temale mitte enam elamisvääriks ei paista, kui mõtted kõik selle, mis temale rõõmu ja rahu wõiks tuua, mahasuruwad ja äraläminatawad, see teeb väga palju oma terwilele paha, wananeb enneaegselt ja lühendab oma eluaega.

Rõõmus meel edendab elujõudu.

Et meie aga üks ainsam kord ihulikult siin maapääl elame, siis on meie kohus enda elu eest hoolt kanda, seda illewal pidada. Ja seda wõime ning peame meie tegema juhtides enda waimu ja mõtteid eladatahmise sihile.

Särg waata lht. 95.

Noorsoo osakond.

Mõistlikud noored.

„Nõndasamuti manitse noori, et nemad peavad mõistlikud olema. Tiit. 2, 6.

Meie elame „mõistuse ajajärgus“. Tan. 12, 4. Ülesleidused ja edusammud igal alal pakuvad end iiksteise võldu. Teadus ja tarkus kasvavad „enekest põlvkonnast“. Rahvad, noored kui vanad, on sellest joobunud. Igal pool räägitakse, kirjutatakse ja unistatakse sellest. Rahwa peapilt on, et selles kultuurajajärgus ajatohaselt tasakaalus seista, torvitades iga-
suguseid abinõusid, seda iiklikult väljendades. Iseäranis ülesõrnuv noorsugu on sellest eraldi huvitatud, mõttes ülesehitades üli-
võimalikke plaane.

Kuid ühel alal on puudulikkus olles jätud. Milles siis?

Kui kõik tundmine mul oleks,
Teadused kõik põhjant,
Mingit asi varjul poleks,
Teaksin kõik, kui Jumalgi;
— Oh, siis kõik mu töö ja tegu
Võleks misik Isa ees,
Sellest poleks mingit kasu,
Puuduls armastus mu sees.

Armastuse ja auhkartuse puudus Jumala vastu, ka kaastõlmise vastu on selles kultuur-ajajärgus enamusele kas unustusesse ehk jälle teostamata tõenäeks jätud. Kõigest pole mingit kasu ilma Jumala armastuseta ja kartuseta. „Jehowa kartus on tarkuse hakatus; hea mõistus on on kõigil, kes seda teevad“... Paul 111, 10. „Ja ta ütles inimesele: Waata, Isa anda kartus, see on tarkus, ja kurjast äralahkuma, see on mõistus“. Job. 28, 28.

Meie algkirjatoht manitfes noori mõistlikud olema. Meie pole mitte teaduse edusammude vastu, vaid hindame seda ise uurides tõst teadust, kuid seda ilma Jumala kartuseta teha on hädaohlik, noorsoole hukkamist valmistav teadmine. Apostel Paulus, kuulsa omaaegse õpetlase, Kamalieli, õpilane (Ap. t. 22, 3) manitseb hoiatades: „Kasjuge, et ükski teid ei riisu ilmaliku tarkuse (algteeles: mõtteteaduse ja liihja pettuse läbi, inimeste seadmisega ja maailma liihja kommete

järele, ja ei mitte Kristuse järele“. Kolos. 2, 8. Teises kohas: „Oh Timoteus! Hoia sinu hooliks antud (jumaliku) vara ja pööra ennast ära üleemeelst (Ebbert. tõlkes: jumaluset), tühjest juttudest ja vastuotsta õpetust, mis pahaste tarkuseks nimetatasse, mis mõningad on kiitnud enesel olevat ja on usust ära efsinud“. 1 Tim. 6, 20. 21. Meed on tõsiselt hoiatawad kirjakohad kõigile, eraldi noorsoole. Üst elawasse Jumalasse on wale teaduse ja tundmise tagajärjel kaduma läinud. Kuid „ilma usuta ei wõi ükski Jumala meelepärast olla“; ega wõi ilalgi tõst teaduse põhja kätte saada. Mis kasu on sellest saadud, et Piibliteadus noorsoo õpetajate kawatse kõrvaldatasse ja õppi noorsugu, kes weel iiklikku otustamis wõimet ei oma, jumalike ja piiblikke aineid ning usku, oma õpetajate etteääkimise tagajärjel, jalgade alla tallab? Jumala ettenägema enustuse tõdenemine wastab selle peale: „Seepärast, et nemad Jumalat tundes, teda mitte ep ole kui Jumalat austanud ega tänanud; waid on ise oma mõtlemistes tühiseks saanud ja nende mõistmata süda on pimedaks läinud. Kui nemad endid arwafid targad olevat, on nemad jõledaks saanud, ja on hukkamisemata Jumala auu kaduma inimese ja lindude ja neljajalgsete ja roomajate kaju sarnaseks muutnud. Ja otsegu nemad ep ole mitte hoolinud Jumalat õieti tundmast, nõnda on Jumal neid ka üle annud ühe kõlwatuma meele sisse, seda teha mis ei sünni, et nemad olid kõik ülekoht täis, kurjust, ohust, ligedust; täis kadedust, tawmist, riidu, kawalust, pahawiisi; ja olid teelefandjad, teelepelsjed, Jumalawihkajad, laisjad, suurelised, hoopisjad, targad kurja peale, kes wanemate sõna ei kuulnud, ja olid mõistmata, lepituse riffujad, kes omaksid ei armasta lepitmata, ilma halastuseta, kes, ehk nemad küll Jumala kohut teadsid, et kes niisugust (kurja) teewad, surma wäärt on, ei tee sedasama üfipäinis ise, waid neil on ka hea meel neist, kes seda teewad“. Rooma 1, 21—23. 28—32.

Kes waidleks armastest lugejatest selle vastu, et see mitte tõeasti pole? Kas meie

et loe alatt ajalehtedest kuulmatuid kuritegusid mida sagedaste alaealised, noored ja isegi wanad korda saadawad?

Mida ütled ja omas mõttes selle peale? Kas sa mõtled, kus olen ma? Kas olen ka eht liiga sügawale ujunud teaduse meres, kus uppumine möödapääsemata? Noor kaasföber, wasta sellepeale olfekohefelt.

Sa wõid ju küll ujuda, kuid ära peastewõõd ümbersidumata unusta. Sa wõid õppi ja uuri, nooraeg on selleks, kuid ka „pea meeles Jeesust Kristust“ ja „õpeta ise ennast ikka peale Jumalat kartma, sesi ihulik õppimise saadab pisut kasu; aga Jumala kartus saadab kõigidele asjadele kasu, ja temal on selleksinatse ja tulewa elu tõotus“. 1. Tim. 4, 7. 8. Noor föber! Sul on kaks elu teed ees, selleksinatse ja tulewase, s. o. igawese elu tee. Kuidas tahad sa seda teed käia; mis on sinu kompas ja kes su teejuht? Üksi ka käia ei wõi. Tawet küsib noorte kohta: „Miska teeb noor inimene oma teeraja selgeks?“ (Elbert. tõlkes: Miska wõib noor oma eluteed puhtuses käia?) Wastus: „Kui ta ennast peab sinu (Jehoowa) sõna järele“, „sest sinu sõna on mu jalale lambiks ja walguseks mu jalgtee peal“. Laul 119, 9. 105. Üks walelik teejuht „teie waenlane, kurat, käib ümber, kui mõirgaja lõukoer, ja otsib, keda wõiks ära neelda. Selle wastu seisid findlaste usus“, „pangem maha kõik koorma ja patu, mis kõwaste meie ümber seisab, ja jooksem kannatuses wõidu jooksmist, mis meile on seatud, ja waadake Jeesuse peale, kes meie usu ülem saatja ja lõpetaja on, ja tehke õiged rajad oma jalgajale“, siis oleid sa alles kindel ja õnnelik, ning wõid siinset ajalikku elukäiku kindlal sammul astu, läbi küsatusest, mis noori wiimasel ajal iseäranis awatelewad, läbi raskustest, wõib olla ka tagakiusamistest, ja kord, kui su elutee on lõputorral, rõõmsalt, rahulikult sellepeale tagasi waadates, wõeldes: „Minu äraste mine on ligi jõudnud. Ma olen head wõitlenist wõidelnud, ja olen oma elutorra lõpetanud, ma olen usku kinni pidanud. Mis muud weel, õiguse kroon on mulle tallele pandud, mis mulle Issand, õige kohtumõistja, tulemise päewal tahab anda...“ 2. Tim. 4, 6 — 8.

Enne seda, kui Issand pilwedel ilmub ustawaid koguma, tulewad maa peale päewad, „ütled Issand Jehowa, et ma saadan nälja maa peale, ei mitte ükski päinis leiwa nälga, ega janu wee järele, waid Jehowa sõnades kuulmise järele, et nemad peawad hulluma, ühest merest teise, ja põhja

poolt päewatõusu poole; nemad peawad jenna ja tänna minema, Jehowa sõna otsima, aga nemad ei leia mitte. Selsamal päewal peawad ilusad neitsid ja noored mehed janu pärast äraminestama. Need on niisugused noored, kes on ilma Juhita, ilma Jeesuseta reissida tahtnud, kuid siis waenlase rõõwsaagiks jäewad kuid „mõistlikud“ peawad paistma kui taewa lautuse paiste... kui tähed ikka ja igaweste“. Tan. 12. 3. Kas saad ka sina kord mõistlikude hulgas olema? Jeesuse Kristuse nimel, palun ma sind, armas noor föber, — piüia jennal!

Ed. Mägi.

Kuidas külw nõnda lõikus.

(Järg.)

Alles haigemajas tuün ma meelemärkusele; aga itkagi oli weel öö, ja see polnud ime, sest et minu filmad olid kinnimäsitud. Minu hoigamise peale astus keegi mu juure. Minult küsiti teateid mu terwislike seisukorra üle; wastuseks ütlesin, allarõhuwal häälel, et öö wist alati muu juure jääb. Ma ei pidanud iial enam seda kallist walgust nägema. Kui sagedasti kahetsesin ma waeseid pimedaid inimesi, ja nüüd olin ma ise jäädawalt pime, oma enese süü pärast, sest et ma ise oma figariga maja põlema panin.

Kuus nädalat peeti mind haigemajas, siis pidin ma teistele ruumi tegema. Selle misfionimaja ukse juure toodi mind siis, kus ma nii kaua kerjama pean, kuni mulle teadus tuuakse, et ma pimedate asutusesse wastu wõetud wõin saada. Oh oleksin ma parem surma saanud! Nüüd olen ma koormaks enesele ja teistele; wäikne muksumine pani kõik ta keha wärisema. See liigutas mind wäga. Ja teie sõbrad? küsijin mina. Oma adressi jätsin ma küll neile, aga maja on ju maha põlenud. Nemad ei wõi aimatagi mis mind tabas ja kus ma nüüd olen. Ka ei wõi nemad mind aidata, ükski ei wõi mind aidata.

O, siiski, minu armas, ütlesin ma temale. Jeesus, kes enam kui ühte pimedat, on nägijaks teinud, wõib ja tahab, ka teid aidata, kui teie teda palute. Ma ütlesin, et kõige selle peale waatamata, mis temale juhtunud on, ta Jumalat peab tänama, et Ta armu ja aega on annud, ja teda mitte kõige patu koormaga ei ole silt ilmaist ära kutsunud. Ma juhtisin teda nende peale, kes Talle were läbi olid patust ja hukatusest pääsenud. Ma rääkisin oma läbielamisi. Oh kui rõemus ma olin, et ma parandawat salwi tema rõhutud

jüdamesse wõisin walada. Siis tahtsin ma minema hakkata, kuid ta haaras minu käe ja pidas mind kinni. Urge minge weel ära, ütles ta, mul on weel niipalju küsida õnnistegija ja uue maa üle. Teie töite mulle uue lootuse, ärge minge weel ära.

Ta rääkis edasi: „O, kui kaua olen ma nägija silmadega pimedana ümber jooksnud; ma ei ole weel küsinud Jumala järele, kuidas wõis ta nüüd minuga seda teha?“

Ma tõin sellekohased piiblikohad ette. Ja, ütles tema, ma tunnen, et teil hea mõte on, ja et teie tegelikult läbielust räägite ja et see tõde on. Paluge minu eest, ma tahan ka piüüda, ehk Jumal halastab waese pimedale peale. Minul on juhatajat tarwis, ja ma tahan temast kinni hoida, oma surmani. Alles siis kui ma sõna andsin, et warsti tagasi tulen, lasi ta minu käe lahti. Ühel päewal tahtsin ma oma lubatud sõna täita, kui teda ei olnud seal. Ma kuulasin järele kus ta pidi olema, ja sain teada, et teda pimedate majasse on paigutatud. Päew enne seda oli teda sinna wiidud ja ma rõõmustasin tema üle ja ka selle üle, et mind taewane Isa tarwitand oli, ihele waesele pimedale selle ilma rändajale, teed taewasse koduma poole näitama. Minu soow ja palwe on, et ma teda seal eestleida wõin, kui Issanda lunastud flaasmere äärde loguwad, kus ühtegi häda enam ei ole.

Saa inimeseks ja kristlaseks!

Inimese tõsine wäärtus juurdub tema olekus ja iseloomus; kõik muu on eneseann ja wäline paistus. Tähtsamad osad tõsises iseloomus on tõde ja julgus — need moodustawad tõsise, mehise iseloomu. Mõlle dieti! Mehe sõna peale peab wõima kindel olla. Räägi tõtt! See on väga paha asi kui teiste ees paremas waluses paista piüütakse, kui tõeliselt ollakse. Aga kõige halwem enda iseloomule on, kui enda wigu kõne läbi piüütakse wähendada ehk kui julgus puudub enda vastu awalik olla. Ela dieti!

Ütle õigust. See on et meie sõnade ja arwamiste niisama ka meie elu ja tegemiste wahel kokkukõla walitseks. Meie peassime nõnda olema nagu meie mõtleme ja kõneleme. See on tõsine iseloom: inimene, kes räägib mis ta on, ja on, mis ta räägib. Seesuse elus paistab see väga selgelt, kui järjekindlalt ta talitab, kuidas ta alati oma sõnaga kokkukõlas on.

Tõde tähendas tõsine oled. Seepärast pa-
neb Kristus nii suurt rõhku seepeale et inime-
mene tõelik olets.

See on fatalit oled, kui ennast teisena
paista lastakse kui tõeliselt ollakse.

Kuid enne tõde ja siis julgus! Julge mees
on see, kes oma arwamist tõendab. Tema
küll ei kiitle sellega igal wõimalikul juhtumisel,
kuid ei lesta laua, kui tema ülespidamine
kõigele ümbrusele selginud on. Efiteks saawad
inimesed küll pillama aga see on ainult üle-
minek. Seft see on ainjam asi, mille ees in-
imestel weel auukartust on: mees kellel kind-
lus on ja seda tunnistab, kes julgusega sõnas
ja teos oma asukohale truu on. Julge mees
tunnistab ka omad patud ja woad. Temal on
julgus awalikult tunnistada, kui ta on effi-
nuid. Tal on julgus waikida kui niisugustest
asjadest räägitakse, mida ta ei mõista. Kellel
julgest on sellel on mõju.

Järgneb.

Kui wana sa oled.

Ulgus waata Iht. 92.

Tahtelikuks, wärskeks ja teguwõimsaks
jääda on iga inimese ülesanne ajaliku elu
kohta.

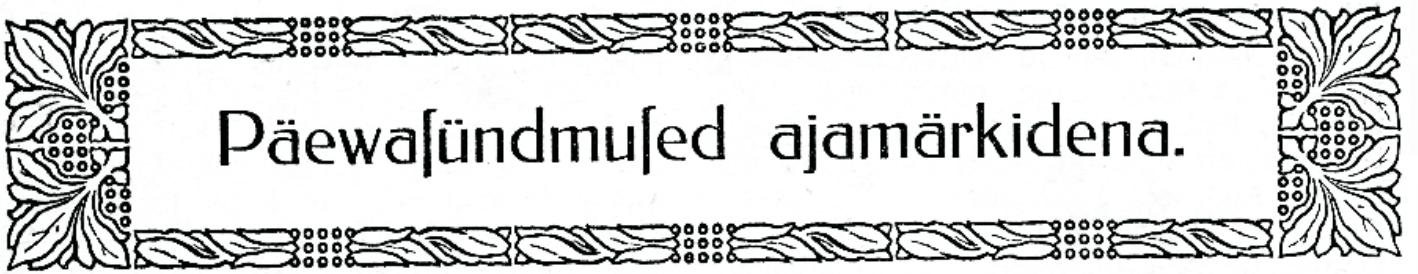
Ikka ja alati peame piüüdma tulewikku
waadata, alati peame mingisugust sihti silmas
hoidma, midagi kätte saada piüüdma. Jalgi ei
ole ükstei selleks liiga wana, et omale mingi-
sugust eesmärki illesseada.

Rahetsemiswääriline on see, kes nii kitsa-
rinnaline on, et ta enda elus midagi ette ei
wõta, midagi siin ilmas läbiwõia ei piüüa,
mille teostamine temale rõõmu walmistaks.

Ainult lootus, eesmärk ja ilendawad
mõtted edendawad meie elujõudu ja elamise
ning tegutsemise huwi peab meie waimu
noore ja meie feha eluwõimsa. Et feharawit-
sus, korrapärase kogu feha wanitamine ehk
pesemine meie feha wärskusele ja terwisele
palju kaasaaitawad, on iseenesestki mõistetaw.

Kõigeefitaks on aga meie waim see, mis
meie elu ja feha kujundaja on. Meie peame
waimset noored olema, nooreks jääma, meie
mõtteid peab lootus, eesmärk ja elamisc- ning
lõõtamise igatsus elustama ja waldama, et
meie ka fehalikult enneaegu wanaks ei saa.

Paulus, see suur jutlustaja ja inimeste
tundja annab selleks kõigile järgmist häd
nõu: „Mis muud wennad, mis tõsine, mis
aus, mis õige, mis kasiin, mis lobus, mis
hea kuulda, kui üks hea kombe ja mis kiituse
wäärt on, see peale mõtelge. Mis teie ka
olete õppinud, ja saanud ja kuulnud ja näi-
nud minult seda tehke; ja rahu Jumal on
siis teiega“. Wil. 4, 8 — 9.

Päewasündmused ajamärkidena.

Rohutaw enesetapmise suurenemine Ameerikas.

Mida enam inimesed enda mõtteid maisete asjade pääle juhiwad ja ilmalikud asjad eneste eluideaaliks wõtawad, seda vähem on neil elutormides wastupidawust, sattuwad meeleäraheltlikku oletusse ja wõtawad ise anda elu.

Dr. S. M. Warren, "Safe-a-Life League" seltsi esimees New Yorkis, teatab oma aasta-raamatus, et 2. wiimase aasta jooksul kummagil aastal 12,000 inimese ümber enda elu on wõtnud. Wiimasel aastal enesetapjate seas olid seltskondlises elus kuulsaid ja filmapaistwaid ning jõuluid järgmisel arwul. College-professorid ja õpetajaid 50, jutlustajaid ja juhtisid waimulikul alal 19; 52 kohtunikku, 84 arsti, 100 suuräri juhti ja presidenti hulk pangapresidentisid, kelledest üks juba kümme korda enda elu wõtta püüdnud, kuid olla alati ikka nurja läinud. Enesetapjate nimekirjas on ka 79 miljonääri.

Põhjused, mis enesetapmisele saatnud, on tihti väga wäikesed. Üks tütarlaps lõpetanud sellepärast oma elu, et tema juuksed äraldigatud; keegi naisterahwas seepärast, et ta kahest rongist maha jäänud. Just nende ridade kirjutamise eel loeme ühest ajalehest järgmist: „Berta Belde, 17 aastane tütarlaps, uputas end oma isa talus, Rock Islandis, seepärast ära et tema linaerialind oli ärasurrud“.

Samuti suureneb enesetapmine laste seas. Aastal 1919, wõtsid 477 last eneste elu, 1920 oli aga nende arw juba 707; aastal 1921 tõusis see 858 pääle ja 1922 aastal 900 pääle. Enesetapjate poislaste läbistikkune wanadus oli 16 aastat ja tütarlastel 15 aastat.

Need arwud on igale kristlasele ja inimsoo armastajale rohutawad. Inimfond näib nüüsgugusesse seisukorda olema sattunud, et paljud ei tea, mis nad teewad. Rahutuse waim on

rahwa oma mõju alla wõtnud ja ajab neid hukatufesse.

Rahwas on Jumala tõe ärapölanud ja nüüd nähakse igal pool selle wilja.

Nii kuidas wanasti lugu oli kuningas Sauliga, nõnda on see ka praegu.

Püha Kiri ütleb: „Ja Jehowa waim lahkus Saulist ära ja üks kuri waim... tegi temale hirmu“. 1. Sam. 16, 14.

Ka need sündmused näitawad meile iseäralist ajawaimu. Ei ole ainsamat arsti ega kaswatajat, kes wõiks inimsoo wigu parandada, kui nad Jumal tõe õpetust põlgawad. Jumala lapsed peaksid aga seda elawamad olema häid wihtusid patupõllult Jumala aita fogudes. D. ainetel.

Ajakohased,

≡ waimulikud kõned, ≡

peetakse järgmistes linnades:

- Tallinn, Merepuiestee, 14-a.
- Sartus, Pihtwa tän. nr. 10, kort. 2.
- Narwas, Beetri turg, Luschowi maja nr. 10.
- Rakweres, Piht tän. nr. 68.
- Sapal, Rabala tän. nr. 4.
- Paides, Lai tän. nr. 9.
- Pärnus, Karja tän. nr. 3.
- Kuresuares, Kuberimangu tän. nr. 6.
- Walgas, Uus tän. nr. 24.
- Wõrus, Süri tän. nr. 6.
- Saapsalus, Wäike Siwa tän. nr. 14.
- Tõrwas Piht tän. nr. 1.

„Tõe Sõnumi“ aastaläigu hind on 180 m. Üksik ur. maksab 15 „

Wäljaandja: 1895 a. asutat. 7 p. Adw. Cesti Siit. Tellimised kui ka rahasaadetused saata Martha Raba'le Merepuiestee nr. 14-a Tallinnas.

Wastutaw toimetaja: M. Bärengrub, Posti tän. nr. 48, kort. 5, Narwas, kuhu kaastööd tulewad saata. D.-U. „Narwa Kirjastusühituse“ trükk, Narwas. 1924.